

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи давлатии
тиҷорати Тоҷикистон,
д.и.и., профессор Факеров Х.Н.

« 9 » XII 2019 с.

ХУЛОСА

Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

Рисолаи диссертатсионӣ дар мавзӯи “Таҳқиқоти оморӣ сатҳи зиндагии аҳолии деҳот (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” дар кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудити Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон ба анҷом расонида шудааст.

Ашуров Фирӯз Маҳмадалиевич солҳои 2016-2019 ба шӯъбаи магистратура аспирантура ва докторантураи Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон таҳсил намудааст.

Тибқи қарори Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон аз 26 апрели соли 2017 №11 рисолаи докторант Ашуров Ф.М. дар мавзӯи “Таҳқиқоти оморӣ сатҳи зиндагии аҳолии деҳот (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” таҳти роҳбарии н.и.и., дотсент Барфиев Қ.Х. тасдиқ карда шудааст.

Рисолаи илмӣ Ашуров Фирӯз Маҳмадалиевич дар мавзӯи “Таҳқиқоти оморӣ сатҳи зиндагии аҳолии деҳот (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” дар ҷаласаи якҷояи кафедраҳои “Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит” ва “Андоз ва суғурта”-и Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон аз 07-уми декабри соли 2019, суратҷаласаи №5 муҳокима гардида аст.

Дар натиҷаи муҳокимаи рисолаи илмӣ дар мавзӯи “Таҳқиқоти оморӣ сатҳи зиндагии аҳолии деҳот (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” чунин хулосаҳо бароварда шуд:

1. Баҳодиҳии иҷрои диссертатсия. Рисолаи илмӣ Ашуров Фирӯз Маҳмадалиевич дар мавзӯи “Таҳқиқоти оморӣ сатҳи зиндагии аҳолии деҳот (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” мавзӯи рузмарраи имрӯза буда, дар сатҳи илмӣ навишта шудааст. Ҳамзамон, бо забони илмӣ навишта шуда, таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб меравад. Мақсади таҳқиқоти рисола аз ҷиҳати оморӣ асоснок кардани мафҳуми сатҳи зиндагии аҳолии деҳот, дар ин замина таҳияи пешниҳодоти илман асосноккардашуда ва тавсияҳои амалӣ барои боз ҳам баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳолии деҳот иҷро гардидааст.

2. Саҳми шахсии довталаб. Саҳми шахсии муаллиф аз таҳқиқи пурра ва ҳамаҷонибаи сатҳи зиндагии аҳолии деҳот иборат буда, коркард, таҳлил ва пешниҳоди хулосаҳоро доир ба ин масъала дарбар гирифтааст. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар таҳқиқ ошкор ва муайян намудани қонуниятҳои миқдории тағйирёбии сатҳи зиндагии аҳолии деҳот ва таъсири он ба нишондиҳандаҳои сифатӣ дар шароити муосир ба ҳисоб меравад. Натиҷаҳои алоҳидаи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар таҳияи ҳуҷҷатҳои стратегӣ ва татбиқи барномаҳои иҷтимоӣ ба таври васеъ истифода бурда мешаванд.

3. Усулҳои таҳқиқот. Дар диссертатсия ба мақсади таҳлили таҳқиқоти комплексӣ усулҳои умумиилмӣ ва оморӣ, усули ҷамъбаст ва гурӯҳбандӣ, низоми нишондиҳандаҳои вариатсионӣ, усули индекси таҳлил, нишдиҳандаҳои тафовути сохторӣ, қачхатта, коэффитсиенти Чинӣ ва Лоренс, усулҳои таҳлили регрессионӣ ва коррелятсионӣ, усули компонентҳои асосӣ, банизомдарории ҷадвалӣ, усулҳои графикӣ истифода бурда шудааст.

4. Заминаҳои иттилоотии таҳқиқоти диссертатсионӣ иборат аз иттилооти оморие мебошад, ки ба ҳолати некуаҳволӣ ва баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳолии деҳот дар минтақаҳои алоҳидаи Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудаанд ва онҳо аз мазмуну муҳтавои санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ ва Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Паёмҳои солони Президенти кишвар, ки ба ин масъала бахшида шудаанд, барномаҳо ва Стратегияҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумотҳои таҳқиқоти бучаи хонавода, маълумоти омории маҷмӯаҳо, барӯйхатгирии аҳоли ва дигар нашрияҳои даврии Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли маълумотҳои таҳлилии СММ, Кумитаи омори байнидавлатӣ, ИДМ, ҳисоботҳои Бонки умумичаҳонӣ ва Созмони ҷаҳонии меҳнат, маводи ҷопӣ ва электронии ВАО ва дигар маълумотҳои муаллиф, маводи илмии конгрессҳо ва ғайра бармеоянд.

5. Навгони илмӣ Таҳқиқот натиҷаҳои илмӣ зерин ба ҳисоб мераванд:

➤ Мафҳуми сатҳи зиндагии аҳоли бо дарназардошти хусусиятҳои минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор гардида, ҷиҳатҳои методологии таҳқиқоти омории он муайян карда шудаанд;

➤ Механизмҳои гуногуни идоракунии сатҳи зиндагии аҳолии деҳот бо назардошти назарияҳои мавҷудаи концептуалӣ омӯхта шуда, бо истифодабарӣ аз усулҳои гуногуни таҳлили оморӣ, омилҳои таъсиррасон ба сатҳи зиндагии аҳолии деҳот муайян гардида дараҷаи таъсири онҳо

ошкор карда шуд;

➤ Бо назардошти натиҷаи таҳлил омилҳои асосие, ки ба сатҳи зиндагии аҳолии деҳот таъсир мерасонанд, гурӯҳбанди гардида, дар ин асос низоми нишондиҳандаҳои маҷмӯии баҳодихии сатҳи зиндагӣ бо назардошти хусусиятҳои аҳолии деҳот пешниҳод гардиданд;

➤ Методологияи омории арзёбии сатҳи зиндагии аҳолии деҳот пешниҳод гардида, тафриқа дар байни табақаҳои гуногуни аҳолии деҳот аз рӯи даромад ва хароҷот муайян карда шуда, бо нишондиҳандаи миёнаи сатҳи ҷумҳуриявӣ муқоиса ва дар шакли графикӣ пешниҳод карда шудааст;

➤ Тамоюли муосири тағйирёбии ҳолати демографӣ дар деҳот таҳқиқ гардида, дараҷаи таъсири он ба сатҳи зиндагӣ муайян ва ошкор карда шуд, ки яке аз сабабҳои беҳтаршавии сатҳи зиндагии аҳоли дар деҳот маҳз танзими равандҳои демографӣ мебошад;

➤ Модели риёзию-иқтисодии омилҳои таъсиррасон ба сатҳи зиндагии аҳоли коркард карда шуда, модели оптималӣ ва муносиб барои аҳолии деҳот пешниҳод мегардад, ки ҳамчун заминаи асосӣ барои баланд бардоштани сатҳи зиндагӣ дар деҳот мусоидат менамояд. Бо назардошти натиҷаҳои таҳқиқот низоми нишондиҳандаҳои таъсиррасон муайян ва дараҷаи таъсири онҳо ба сатҳи зиндагии аҳоли дар деҳот муқаррар гардид;

➤ Усули индекси таҳлили омори барои аҳолии деҳот бо дарназардошти хусусиятҳои хоси иқтисоди миллӣ татбиқ гардида, ҳаҷми истеъмоли мол ва хизматрасонӣ бо назардошти тағйирёбии шумораи аҳолии деҳот муайян карда шуд.

6. Навгониҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ тибқи талаботи шаҳодатномаи КОА- назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 6D051200-Омор мутобиқат мекунад.

Доир ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ 10 мақола чоп гардидааст, ки аз ин 3,03 ҷ.ҷ. (2.01. ҷ.ҷ. аз муаллиф) буда, аз инҳо 5 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА–и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп шудаанд.

Рӯихати мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшаванда:

1. Ашуров Ф.М. Методологияи таҳқиқоти омории сатҳи зиндагии аҳоли. / Э.Ш. Зарипов, Ф.М. Ашуров // Ахбори Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дониш» – Душанбе 2018, №2 (250) -С. 92-98.

2. Ашуров Ф.М. Уровень жизни и анализ изменения её показателей в Республика Таджикистан./ Ф.М. Ашуров, М.Т. Гафарова // Паёми

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, маркази таъбу нашр, баргардон ва тарҷума Душанбе 2018/№4 -С. 86-90.

3. Ашуров Ф.М. Системаи нишондиҳандаҳои сатҳи зиндагии аҳолии деҳот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон./ Қ.Х. Барфиев, Э.Ш. Зарипов, Ф.М. Ашуров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, маркази таъбу нашр, баргардон ва тарҷума Душанбе 2019/ №7-С. 182-187.

4. Ашуров Ф.М. Таҳлили омории тамоюл ва динамикаи нишондиҳандаҳои сатҳи зиндагии аҳолии деҳот дар ҷумҳурии тоҷикистон./ Қ.Х. Барфиев, Э.Ш. Зарипов, Ф.М. Ашуров // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон, №1 (30), “Тоҷир” Душанбе 2020 -С. 63- 67

5. Ашуров Ф.М. Сатҳи зиндагии аҳоли ҳамчун категорияи иқтисодӣ-иҷтимоӣ. / Ф.М. Ашуров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, маркази таъбу нашр, баргардон ва тарҷума Душанбе 2020 /№3 –С. 84-89.

Дар дигар нашрияҳо:

6. Ашуров Ф.М. Пешгӯии хароҷот ва таъсири он ба фаъолияти корхона./ Э.Ш. Зарипов, Ф.М. Ашуров // Масоили муҳими назария ва амалияи баҳисобгирии муҳосибӣ таҳлил ва аудит Международной научно-практической конференции 23-24 мая 2014 -С. 87-89.

7. Ашуров Ф.М. Исследование факторов влияющих на уровень развития предпринимательской деятельности в сфера услуг Республика Таджикистан. / Ф.М. Ашуров // Актуальные проблемы теории и практики бухгалтерского учета, анализа и аудита. VI Международной научно-практической конференции 19-20 мая 2017 -С. 275-278.

8. Ашуров Ф.М. Статистические методы исследования уровня жизни населения. / Ф.М. Ашуров // Развитие рынка финансовых услуг в Таджикистане и Польше. Материалы международной научно-практической дистанционной конференции 26-27 декабря 2017-С. 293-295.

9. Ашуров Ф.М. Методология статистического исследования социального развития сельской местности. / Ф.М. Ашуров // Маводҳои конференсияи илмию назариявии ҳайати илмию омӯзгорӣ бахшида ба даҳсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор», 2018-2028 ш. Душанбе, 18-23 июни соли 2018 -С. 244-245.

10. Ашуров Ф.М. Роль и значение доходы трудовых мигрантов в повышении уровня жизни населения. / Г.М. Рахимов, Ф.М. Ашуров // Материалы XVIII международной научно-практической конференции

Академическая наука - проблемы и достижения 28-29 января 2019 г. North Charleston, USA Том 2. -С. 101-108.

Қарор қабул карда шуд:

Диссертатсияи докторант (PhD) Ашуров Фирӯз Маҳмадалиевич дар мавзӯи “Таҳқиқоти омории сатҳи зиндагии аҳолии деҳот (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯи ихтисос 6D051200-Омор бо назардошти ислоҳи камбудихо ба ҳимоя тавсия карда шавад.

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи яқҷояи кафедраҳои “Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит” ва “Андоз ва суғурта”- и Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон аз 07-уми декабри соли 2019, суратҷаласаи №5 қабул гардидааст.

Раисикунанда:

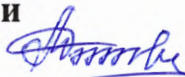
Мудирӣ кафедраи “Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит” дотсент

Мирзоалиев А.А.

Котиб:

Ассистенти кафедраи “Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит”

Додарбеков С.

Тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва таъминоти ҳуқуқӣ

«__» _____

2019 с.

Мумтоз Н.